

Krisberedskap, säkerhet och miljö
Åsa Paletun
Tfn: 063-14 76 78
E-post: asa.paletun@regionjh.se

2022-08-30

RS/463/2022

Östersunds kommun
Samhällsbyggnad

Yttrande över Åtgärdsprogram Östersund - för att förbättra luftkvaliteten och uppnå miljökvalitetsnormen

Ärendenr. 2022-1830

Allmänt

Region Jämtland Härjedalen välkomnar åtgärder för att minimera risken för förhöjda halter av luftföroreningar och ställer sig positiv till åtgärder som främjar hälsa- och välbefinnande hos befolkningen.

Rapporten anger att biltrafiken bäst minskas med en kombination av "morot och piska", samtidigt som åtgärdsförslagen som presenteras verkar vara mer begränsade. Region Jämtland Härjedalen anser att det är angeläget att samtliga åtgärder för att förbättra luftkvaliteten utvärderas och övervägs.

Regionen ser allmänt positivt på åtgärder som främjar resande med kollektivtrafik och utsläppsfria transportmedel, men i sammanhanget bör även tillgänglighetsaspekten beaktas för att inte diskriminera individer med funktionshinder eller andra särskilda behov.

Vid åtgärder av vägar och gator är det också viktigt att beakta framkomlighet och trafiksäkerhet för utryckningsfordon.

Vidare förutsätts att kommunen samråder och samverkar med regionen i kommande arbete med åtgärdsförslag och/eller insatser rörande kollektivtrafik etc.

Särskilda synpunkter

Åtgärdsförslaget om gröna barriärer 3.3.14, har värderats lågt mot partikelexponering, men regionen vill i sammanhanget poängtera att växtlighet, såsom delvis beskrivs i kommentaren "Goda exempel", har många andra positiva effekter såsom skugga och svalka, bullerdämpning, biologisk mångfald, välbefinnande m.m.

Människor som bor i stadsmiljöer med mycket växtlighet är friskare än de som bor i områden med mindre grönska. De är mindre stressade, lever längre och har lägre risk för hjärt-kärlsjukdom, högt blodtryck, typ 2-diabetes och mental ohälsa.

Barn som föds och bor i gröna grannskap har mindre risk för låg födelsevikt och övervikt senare i livet. Och att leka vid platser med mycket vegetation har visat sig ge barnen bättre koncentrationsförmåga, uppmärksamhet och självdisciplin¹. Det är särskilt viktigt med gröna miljöer i områden med sämre socioekonomiska förutsättningar².

¹ Källa: Marie Löhmus Sundström, forskare gröna miljöer och hälsa vid Institutet för miljömedicin, Karolinska institutet.

En av klimatförändringens effekter är ökad risk för extremväder och gröna ytor kan göra stor skillnad i potentialen att begränsa effekten av t.ex. skyfall och grönområdena behövs också för att kyla ner städerna och motverka höga inomhustemperaturer under värmeböljor, vilket har visat sig minska dödligheten.

Vid t.ex. förtätning av städer bör därför även växtligheten särskilt beaktas och förtätas.

Ett par av de föreslagna åtgärderna i aktuellt åtgärdsprogram, under avsnitt 3.3.1, berör särskilt viktiga vägsträckor för Region Jämtland Härjedalens verksamheter och regionen vill därför framföra följande:

Arkivvägen

Arkivvägen ingår i regionens viktigaste länk dels mellan centralförrådet i Göviken och sjukhuset, dels för ambulanstransporter mellan helikopterplatta och sjukhuset och framkomlighet för ambulans och godstransporter är därför av största vikt för hälso- och sjukvården.

Tidigare har det varit många parkerade bilar längs med vägen vilket medförde bristfällig framkomlighet och trafiksäkerhet, men när parkeringen blev avgiftsbelagd har parkering längs med vägen minimerats vilket medfört stora förbättringar för regionens transporter. Regionen vill påtala att det är av största vikt att planerade åtgärder inte medför att vägen blir smalare eller att framkomligheten eller trafiksäkerheten försämras på annat sätt.

Krondikesvägen

Krondikesvägen utgör en central utryckningsväg från Trygghetens hus mot Odensala, Torvalla m.m. och det är viktigt att framkomligheten för utryckningsfordon inte försämras med planerade åtgärder.

REGIONSTYRELSEN

Magnus Rönnerfjäll (C)
Regionstyrelsens ordförande

Anders Byström
Tf regiondirektör

² [Green neighbourhood environments - Implications for health promotion, physical activity and well-being — Lunds universitet](#)